COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 18.02.2005
COM(2005) 53 definitief

Voorstel voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

inzake prioritaire maatregelen om de samenwerking op archiefgebied te verbeteren

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

Op 6 mei 2003 stelde de Raad van Ministers van de Europese Unie een resolutie over archieven in de lidstaten vast.[1] Bij deze resolutie werd de Commissie verzocht een groep van deskundigen bijeen te roepen, die ook voor de toetredende landen representatief moest zijn, om een aantal kwesties met betrekking tot de situatie van archieven in de Europese Unie te onderzoeken en een verslag, met inbegrip van richtsnoeren voor een verhoogde toekomstige samenwerking inzake archieven op Europees niveau, aan de Raad te doen toekomen.

De resolutie van 6 mei 2003 bouwt voort op een eerdere resolutie inzake archieven van de Raad van 14 november 1991[2]. Deze resolutie van 14 november 1991 leidde tot een verslag van een groep van deskundigen, *De archieven in de Europese Unie*[3], dat in 1993 bij de Raad werd ingediend. Op grond van dit verslag beklemtoonde de Raad in zijn conclusies van 17 juni 1994[4] het belang van archieven als deel van het culturele erfgoed van Europa en achtte hij een grotere samenwerking op archiefgebied belangrijk. Deze conclusies van de Raad waren een belangrijke katalysator voor de bevordering van de samenwerking tussen archiefdiensten in Europa tijdens de laatste tien jaar.

Sinds 1993 heeft de informatie- en communicatietechnologie zich voortdurend en snel ontwikkeld, wat rechtstreekse gevolgen heeft gehad voor het document- en archiefbeheer. Bovendien werd de Europese Unie tijdens die periode uitgebreid van 12 tot 25 lidstaten. Veel lidstaten en uiteraard de instellingen van de Europese Unie zelf hebben in de wetgeving talrijke wijzigingen aangebracht om de onderdanen een betere toegang tot informatie en documenten te verlenen. Het belang van de grensoverschrijdende informatiestroom is ook sterk toegenomen. Deze ontwikkelingen hebben belangrijke gevolgen gehad voor het document- en archiefbeheer en hebben tot het inzicht geleid dat de samenwerking op dit gebied tussen de lidstaten en de Europese Unie moet worden verbeterd.

Voor de Commissie bood de resolutie van de Raad van 6 mei 2003 dan ook de gelegenheid om de problemen die zich bij document- en archiefbeheer in de uitgebreide Unie voordoen, aan te pakken. Als antwoord op de resolutie van de Raad heeft een groep van deskundigen uit elk van de 25 lidstaten de Commissie bijgestaan bij het opstellen van het *Verslag over archieven in de uitgebreide Europese Unie*. Dit verslag is samen met het bijgevoegde ontwerp-voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad inzake prioritaire maatregelen om de samenwerking op archiefgebied te verbeteren, aan de Raad voorgelegd.

Het verslag beschrijft de huidige situatie van de openbare archieven in de lidstaten en in de instellingen van de Europese Unie alsook de vermoedelijke ontwikkeling van het document- en archiefbeheer en de rol van archiefdiensten in de 21ste eeuw.

---

1 PB C 113 van 13.5.2003.
2 PB C 314 van 5.12.1991.
3 Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, 1994, ISBN 92-826-8233-1.
4 PB C 235 van 23.8.1994.

Overeenkomstig de resolutie van de Raad van 6 mei 2003 bevat het verslag een aantal richtsnoeren voor meer samenwerking inzake archieven en suggesties voor concrete maatregelen op archiefgebied op Europees niveau[5].

In het verslag worden maatregelen voorgesteld om schade aan documenten of verlies van archieven door natuur- en andere rampen te voorkomen, te beperken of te herstellen. Daarbij wordt lering getrokken uit eerdere natuurrampen, zoals de recente overstromingen in verscheidene Europese landen. Tevens wordt voorgesteld de bewaring van documenten en archieven te verbeteren, onder andere door het hanteren van normen en specificaties voor archiefgebouwen en bewaarplaatsen te bevorderen. De samenwerking op archiefgebied moet voornamelijk wat betreft de echtheid, de bewaring op lange termijn en de beschikbaarheid van elektronische documenten en archieven, worden geïntensiveerd. Er wordt ook voorgesteld om maatregelen te treffen om diefstal van archieven te voorkomen en om een regeling vast te stellen voor het terugvinden van gestolen documenten. Voorts wordt er voorgesteld om een EU-portaalsite voor het archieferfgoed van de uitgebreide Unie op te richten om de burgers van de Unie gemakkelijker en grensoverschrijdend toegang tot archieven te verlenen.

Deze prioritaire maatregelen moeten ten uitvoer worden gelegd door betere coördinatie, gezamenlijk gebruik van informatie en uitwisseling van goede methoden op Europees niveau. In het verslag wordt daartoe voorgesteld om een archivarissengroep van de EU-lidstaten en de EU-instellingen op te richten. Deze groep moet zorgen voor de uitwisseling van informatie en voor meer samenwerking op het gebied van archief, op basis van consensus en met volledige inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel. De in het verslag beschreven concrete maatregelen en in het bijzonder de hierboven vermelde prioritaire maatregelen staan daarbij centraal. Het is de bedoeling dat de archivarissengroep na drie jaar een eerste voortgangsverslag over deze prioritaire maatregelen op het gebied van archieven in Europa opstelt.

[5] Voor meer details, zie de bijgevoegde samenvatting van het verslag.

Voorstel voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

inzake prioritaire maatregelen om de samenwerking op archiefgebied te verbeteren

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 151, lid 5,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De resolutie van de Raad en de ministers van Cultuur, in het kader van Raad bijeen, van 14 november 1991 inzake regelingen betreffende archieven[6] en de Conclusies van de Raad van 17 juni 1994 betreffende grotere samenwerking op archiefgebied[7] hebben ertoe geleid dat de lidstaten op archiefgebied meer beginnen samen te werken.

(2) De resolutie van de Raad van 6 mei 2003 over archieven in de lidstaten[8] benadrukte dat archieven belangrijk zijn voor het begrip van de Europese geschiedenis en cultuur en voor de democratische werking van de samenleving binnen het kader van de uitbreiding van de Unie op 1 mei 2004.

(3) In Gemeenschapsverband zijn multidisciplinaire fora georganiseerd over de problemen van het beheer, de opslag, het bewaren en het terugvinden van machinaal leesbare gegevens, waaraan overheidsinstellingen, nationale archiefdiensten en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de onderzoekswereld hebben deelgenomen.

(4) De resolutie van de Raad van 6 mei 2003 benadrukte de noodzaak om de toepassingen en oplossingen van informatie- en communicatietechnologie op het gebied van archieven verder te ontwikkelen.

(5) De Commissie wijst met nadruk op de werkzaamheden die de instellingen van de Unie hebben verricht op het specifieke gebied van filmarchieven in Europa, zoals de resolutie van de Raad van 24 november 2003[9] betreffende het depot van cinematografische werken in de Europese Unie en het voorstel van de Commissie van 16 maart 2004 voor een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad over

---

6 PB C 314 van 05.12.1991, blz. 2.
7 PB C 235 van 23.08.1994, blz. 3.
8 PB C 113 van 13.05.2003, blz. 2.
9 PB C 295, 5.12.2003, blz. 5.

cinematografisch erfgoed en het concurrentievermogen van verwante industriële activiteiten.

(6) In de resolutie van 6 mei 2003 heeft de Raad de Commissie ook verzocht hem een verslag te doen toekomen over de huidige situatie en de toekomstige ontwikkelingen van archieven in de uitgebreide Unie. Het "Verslag over archieven in de uitgebreide Unie" dat door een groep van deskundigen uit de lidstaten werd opgesteld en in juni 2004 werd voltooid, is een goede basis voor de verdere ontwikkeling van archieven in Europa. Op verzoek van de Raad bevat het verslag voorstellen voor praktische maatregelen en richtsnoeren om de samenwerking op archiefgebied op Europees niveau te verbeteren.

BEVEELT AAN:

A. De lidstaten en de instellingen van de Unie nemen de komende jaren de volgende maatregelen op archiefgebied, in de aangegeven volgorde van prioriteit:

1) Bewaren van en voorkomen van schade aan archieven in Europa:

– ontwikkelen van een modelactieplan ter bevordering van maatregelen die schade aan documenten en archieven bij natuurrampen en andere voorvallen die schade veroorzaken, kunnen voorkomen;

– bevorderen van maatregelen in de hele Gemeenschap voor de bewaring en de restauratie van beschadigde documenten en archieven;

– vaststellen en bevorderen, door de nationale archiefdiensten van de lidstaten en de archiefdiensten van de instellingen van de Unie, van normen en specificaties voor de bouw van nieuwe, voor archieven bestemde gebouwen.

2) Verbeteren van de Europese interdisciplinaire samenwerking op het gebied van elektronische documenten en archieven:

– verbeteren van de samenwerking bij het waarborgen van de echtheid, de bewaring op lange termijn en de beschikbaarheid van elektronische documenten en archieven, in het bijzonder door de huidige vereisten voor het opzetten van elektronische document- en archiefbeheersystemen, zoals Moreq (*Model requirements for electronic documents and archives management systems*), die een beter bestuur bevorderen, aan te vullen en uit te breiden en door DLM[10]- fora over elektronische documenten en archieven te blijven organiseren.

3) Opzetten en onderhouden van een internet portaalsite voor documenten en archieven in Europa:

– bijhouden, door de nationale archiefdiensten van de lidstaten en de archiefdiensten van de instellingen van de Unie, van een internet portaalsite die gemakkelijker en grensoverschrijdend toegang biedt tot de archieven van de lidstaten en van de instellingen van de Unie. Deze

[10] DLM= Document Lifecycle Management (beheer van de levenscyclus van documenten).

internet portaalsite zou door de nationale archiefdiensten van een lidstaat kunnen worden gehost.

4) Bevorderen van optimale methoden op het gebied van nationaal en Europees recht inzake het beheer van en de toegang tot documenten en archieven:

– toezien, door de nationale archiefdiensten van de lidstaten en de archiefdiensten van de instellingen van de Unie, op nieuwe ontwerp-wetgeving op archiefgebied in alle lidstaten om te zorgen voor optimale methoden, in het bijzonder met betrekking tot de vereisten voor het beheer van en de toegang tot documenten en archieven;
– koppelen van gegevens over archiefwetgeving en andere aanverwante wetgeving op nationaal en gemeenschapsniveau, en de raadpleging ervan vergemakkelijken door middel van een database die de verspreiding van die wetgeving bevordert. Deze database zou door de nationale archiefdiensten van een lidstaat kunnen worden gehost.

5) Nemen van maatregelen om de diefstal van archiefdocumenten te voorkomen:

– opstellen van een actieplan en gemeenschappelijke richtsnoeren door de nationale archiefdiensten van de lidstaten waarmee informatie en optimale methoden kunnen worden uitgewisseld om de diefstal van archiefdocumenten te bestrijden en het terugvinden van gestolen documenten te bevorderen.

B. De lidstaten en de instellingen van de Unie bevorderen samen de uitvoering van de in het "Verslag over archieven in de uitgebreide Europese Unie" van juni 2004 vastgestelde prioritaire maatregelen waarnaar in punt A van deze aanbeveling wordt verwezen. De uitvoering van deze maatregelen zal naar verwachting geen budgettaire implicaties voor de Unie hebben.

C. Er wordt een Europese archivarissengroep opgericht, die is samengesteld uit deskundigen uit de lidstaten en de instellingen van de Unie en die zorgt voor samenwerking en coördinatie in algemene zaken die betrekking hebben op archieven en voor de follow-up van de werkzaamheden die in het "Verslag over archieven in de uitgebreide Europese Unie" in juni 2004 worden genoemd, in het bijzonder de prioritaire maatregelen waarnaar in punt A van deze aanbeveling wordt verwezen.

D. Ten laatste drie jaar na de bekendmaking van deze aanbeveling legt de Europese archivarissengroep een voortgangsverslag voor over de tenuitvoerlegging van de prioritaire maatregelen waarnaar in punt A wordt verwezen.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter